

Toimintakertomus 2011

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo	2
Toiminta-ajatus	3
Visio.....	3
Organisaatiokaavio.....	3
Kulttuurijohtajan katsaus.....	4
Toimintakatsaus.....	5
Vuosi tapahtumina	6
Kulttuuripolitiikka.....	9
Lautakunta.....	9
Avustukset.....	10
Kulttuuripalvelut	14
Toimipaikat - Kulttuurikeskuksen oma palveluverkko.....	14
Annantalo.....	14
Caisa.....	15
Kanneltalo.....	15
Malmitalo	16
Stoa	16
Vuotalo.....	17
Savoy-teatteri.....	18
Espan lava	18
Verkkopalvelut.....	18
Infopankki.fi.....	18
Kultus.....	19
Skenet.....	19
Talous.....	20
Avustukset.....	20
Yhteisöjen tukeminen (4 17 03)	20
Avustukset teatterilain piiriin kuuluville ammattiteattereille (4 17 04).....	20
Investoinnit	20
Kestävä kehitys	20
Henkilöstö	21
Liitteet	22

Toiminta-ajatus

Helsingin kulttuurikeskus on taiteen, kulttuurin ja luovuuden edistäjä, joka kehittää kulttuurisesti rikasta ja monimuotoista Helsingin seutua. Helsingissä kulttuuri on kaikkien oikeus.

Kulttuurikeskuksen toimintamuodot ovat:

- Kulttuurin tukeminen: myöntää avustuksia taidelaitoksille, taideoppilaitoksille, taideyhteisöille, yhteisöille ja taiteilijoille sekä tarjoaa esiintymis- ja työtiloja taiteilijoille.
- Kulttuurin tarjonta: tuottaa kulttuuritoimintaa itse ja yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.
- Kulttuurin edistäminen: toimii aloitteellisesti ja tavoitteellisesti kulttuuripolitiikassa paikallisella, kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Visio

Helsinki on monimuotoinen ja omaleimainen taiteen, luovuuden ja kulttuurin keskus. Se on kansainvälisesti kiinnostava kulttuurin edelläkävijä Itämeren alueella.

Organisaatiokaavio

Kulttuurijohtajan katsaus

Helsingin kulttuuritarjonta on runsas ja monipuolinen. Vuoden 2011 päättyessä Helsinki linjasi keskeiset kulttuurin kehittämistavoitteensa kaupungin kulttuuristrategiassa vuosille 2012–2017. Kulttuuri- ja kirjastolautakunnalla oli tavoitteiden linjaamisessa tärkeä rooli. Kaupungin näkemyksen mukaan kulttuuri lisää elämänlaatua ja parantaa toimintakykyä.

Yhteisöllisyys, henkinen jaksaminen, syrjäytymiskehityksen ehkäisy ja kaupungin monikulttuurisuus ovat avainsanoja palvelujen kehittämisessä kaupunkilaisille. Luovan työn toimintaedellytyksiä lisäämällä parannetaan myös kaupunkilaisten mahdollisuuksia osallistua Helsingin kulttuurimaiseman muokkaamiseen. Kulttuurinen osaaminen, itsetuntemus ja kriittinen ajattelu rakentuvat ihmisistä.

Kulttuurikeskuksella on tässä kokonaisuudessa ainutlaatuinen tehtävä. Yhdessä tekeminen uudistaa kaupunkia ja tekee siitä entistä kiinnostavamman meille kaikille. Helsinki on Suomen johtava taide- ja kulttuurikaupunki ja täällä on pohjaa, mistä ammentaa ja kehittää. Kaupungin kulttuuritahdosta ja kumppanuuksista kertoo vuoden jälkipuolella avattu Musiikkitalo.

Helsingillä on monia vahvuuksia. Täällä on taiteen ja kulttuurin korkein koulutus ja keskeiset kansalliset kulttuurilaitokset. Sen lisäksi puolet koko maan kulttuurialojen työntekijöistä asuu täällä. Erilaiset yleisöt ja alakulttuurit kehittyvät kaupungissa. Kulttuuritarjonta rakentaa Helsingin kansanvälistä kuvaa, vetovoimaisuutta ja sitä kautta myös kilpailukykyä.

Kulttuurikeskus tuottaa ja tukee kulttuurin ja taiteen tekemistä. Verkostoituminen, erilaiset kumppanuudet ja yhteistyö ovat tärkeässä osassa. On hyvä pitää mielessä, että omien kulttuuritalojen tanssi- ja teatteriesitykset, konsertit, taideopetus ja koko muu kulttuuripalvelujen kirjo tehdään tiiviissä yhteistyössä taiteilijoiden kanssa.

Keväällä teetettiin laaja uusintatutkimus edellisen kerran 2007 selvitetystä viraston tunnettuudesta ja mielikuvasta. Siinä kävi ilmi, että kulttuurikeskuksen ja sen toimipaikkojen tunnettuus on vähintään kaksinkertaistunut, tietyillä toimipaikoilla jopa kolminkertaistunut. Kaupungin tuottamien ja tukemien kulttuuripalveluiden merkitys on edelleen suuri. Kunnallisia tai kunnan tukemia kulttuuripalveluita tärkeänä tai erittäin tärkeänä piti neljä viidestä helsinkiläisestä.

Tästä on hyvä jatkaa kohti vuotta 2012. Edessä on vuosi maailman designpääkaupunkina ja juhlavuosi 200-vuotiaana pääkaupunkina.

Lämmin kiitos henkilöstölle tärkeästä työstä, jonka tavoitteena on entistä parempi kaupunki.

Veikko Kunnas

vs. kulttuurijohtaja

Toimintakatsaus

Helsingin kulttuurikeskuksessa valmisteltiin toimintavuonna Helsingin kulttuuristrategiaa. Se hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa joulukuussa.

Keväällä virasto teetti tunnettuus- ja mielikuvatutkimuksen. Sen mukaan kulttuurikeskuksen ja sen toimipaikkojen tunnettuus on vähintään kaksinkertaistunut, tietyillä toimipaikoilla jopa kolminkertaistunut. Kunnallisia tai kunnan tukemia palveluita tärkeänä tai erittäin tärkeänä pitää noin 80 prosenttia helsinkiläisistä.

Palveluita parannettiin edelleen vuonna 2011. Uusina toimintoina ja kolmen viraston välisenä yhteistyönä käynnistettiin kulttuurisen vanhustyön ja koulujen taidekasvatuksen lisäämiseen tähtäävät työt. Toteutuksista vastaa kaksi työntekijää, joista toinen toimii kulttuurikeskuksen lisäksi opetusvirastossa ja toinen sosiaalivirastossa. Sähköiset palvelut paranivat puolestaan kulttuurikeskuksen toimipaikkojen internet-uudistuksen myötä.

Vuonna 2011 kulttuuri- ja kirjastolautakunta jakoi avustuksina taiteen ja kulttuurin tukemiseen lähes 14,7 miljoonaa euroa. Summasta 65 prosenttia jaettiin yhteisöjen tukemiseen, 21 prosenttia teatterilain piiriin kuuluville ammattiteattereille ja 14 prosenttia harkinnanvaraisiin avustuksiin.

Helsingin kulttuuripalkinnon, 10 000 euroa, sai valokuvaaja Stefan Bremer ja Helsingin kulttuuriteoksi 2011 valittiin kaupunkilaisten yli 1 700 ehdotuksen joukosta Ravintolapäivä. Se oli yleisön ylivoimainen suosikki 888 äänellä.

Kulttuurikeskuksen toimipaikkojen saleissa järjestettiin vuoden aikana 1 381 esitystä, joissa oli yleisöä 188 000. Taidekursseja järjestettiin 1 634, opetukseen osallistui 13 700 lasta ja nuorta. Näyttelyitä oli yhteensä 114, ja niissä kävi 172 500 vierasta.

Vuoden aikana juhlittiin kulttuurikeskuksen toimipaikkojen kuopuksen, Vuotalon 10-vuotisjuhlia. Loppuvuodesta Annantalo pääsi muuttamaan yli vuoden kestäneen remontin jälkeen Taka-Töölöstä takaisin Annankadulle. Caisa jatkoi suurten yleisötapahtumien järjestämistä tarjoamalla helsinkiläisille Kiinalaisen uudenvuoden juhlan ja Ourvision-laulukilpailun.

Stoassa kehitettiin aktiivisesti näyttelytoimintaa muun muassa merkittävien taiteilijoiden kutsunäyttelyillä. Malmitalossa vähennettiin hallitusti tapahtumien lukumäärää sisällön monipuolisuudesta tinkimättä ja samalla yleisömäärää kasvattaen. Savoy-teatterin kävijämäärä nousi edellisvuoteen verrattuna lähes 24 prosenttia.

Vuoden aikana kulttuurikeskus julkaisi opetusviraston kanssa yhteistyössä kaksiosaisen julkaisun, joka sisälsi Kulttuurin käsikirjan opettajille sekä Kulttuurikasvatus Helsingin peruskouluissa -selvityksen.

Vuosi tapahtumina

13.1.–24.2. Afrikan Sarvi ja muuta somalialaista kulttuuria

Afrikan Sarvi -näyttely toi Caisaan muun muassa perinteisiä esineitä ja Somali-kylän pienoismallin. Somalian kulttuuriviikot lisäsi somalikulttuurin tuntemusta esittelemällä kirjallisuuden ja kielen historiaa, nykymuotia, kansanmusiikkia sekä tarinoita lapsille.

2.2. Kiinalainen uusivuosi

Kiinalaisen vuoden vaihtumista Tiikerin vuodesta Jäniksen vuoteen seurasi Lasipalatsin aukiolla ja Töölönlahdella ennätysmäiset 27 500 katsojaa.

5.3. HAHA ja sama på svenska

Vuotalossa ensimmäistä kertaa toteutettu kaksikielinen stand up -ilta oli yleisömenestys. Lavalla taituroivat suomeksi Marko Kämäräinen ja Sami Hedberg sekä ruotsiksi André Wickström ja Anders Helenius.

13.3. Hurraa! -festivaalin avajaiset

Kotimainen lasten ja nuorten teatterifestivaali Hurraa! avattiin Kanneltalossa lämminhenkisesti humoristisella tanssiteatteriesityksellä nimeltä Prinssi Sininen. Esitys perustuu Antoine de Saint-Exupéryn klassikkoteokseen Pikku Prinssi ja koreografiasta vastasi Heidi Masalin.

23.3.–31.3. Reaktori

Arja Raatikaisen Reaktori-esityksen ensi-ilta nähtiin Stoassa. Esitykset olivat sattumalta juuri järkyttävän Fukushima-ydinvoimalaonnettomuuden jälkeen. Teoksessa kysyttiin, miten voimme selviytyä, kun vaara ympäröi meitä kaiken aikaa? Helsingin Sanomat valitsi esityksen vuoden 2011 sykähdyttävimpien kulttuurikokemusten joukkoon.

8.-9.4 Stompin' at the Savoy

Ensi kertaa järjestetyn blues- ja juurimusiikkitapahtuman tarkoitus oli helpottaa musiikkityyleihin tutustumista. Koko perheen viikonlopputapahtuma käsitti kaksi korkean profiilin ikärajatonta konserttia jatkoklubeineen. Taiteellisena johtajana toimi Yleisradion pitkäaikainen bluestoimittaja Esa "Bluesministeri" Kuloniemi.

9.5–12.5 The Tiger Lillies Freakshow

Esitys saapui Savoy-teatteriin hämmästyttämään suomalaisyleisöjä viiden esityksen voimin. Brittiläisen kabareepunk-yhtyeen esitys sisälsi elämän synkemmän puolen omituisuuksia, mutta toi samalla esille kiehtovaa, vaihtoehtoista kauneutta.

15.5. Puhuva Kone & Elastinen

Malmitalossa kuultiin Suomen nuorinta hiphoppia, kun 12-vuotias rap-artisti lateli riimejä taustavoimanaan Elastinen. Jo vuosia räpännyt Puhuva Kone on ikäryhmässään megamenestyjä, mikä näkyi myös Malmisalin yleisön iässä ja volyymissa.

29.6. Oesch's die Dritten

Sveitsin Alpeilta kotoisin oleva kansanmusiikkiryhtye kävi esittämässä jodlaustaitojaan Espan lavalla. Ryhtye on perinteistä ja modernia tyyliä yhdistelemällä tehnyt jodlauksesta taas suosittua.

11.7. Jazz-Espa: Kadi Quartet

Kesäinen Esplanadi tulvi jazzia koko heinäkuun, kun Suomen Jazzliitto kokosi 20 ilmeikästä kokoonpanoa arki-iltapäivien konsertteihin. Kadi Quartet on jazzlaulaja Kadi Vijan ympärille keväällä 2010 syntynyt ryhtye.

18.8. Etno-Espa: Karuna

Elokuisina iltapäivinä nautittiin Etno-Espan järjestämistä nykykansanmusiikkikonserteista. Kolmen

kosketinsoittajan ohjelmiston pohjana oli vahvasti pohjoismainen kansanmusiikki, mutta kuulijalle tarjottiin myös pilkahduksia esimerkiksi barokkimusiikista ja kansallisromantiikasta.

6.-22.9. Self-portraits, silent voices

Vuotalon galleriassa nähtiin kolmen taiteilijan, italialaisen Silvia Reichenbachin, Paola Livorsin ja Saira Susiluodon yhteisnäyttely. Valossa kylpevän galleriatilan hiljaisuus rikkoutui, kun valokuvat kohtasivat jännittävällä tavalla elektronimusiikin ja runouden.

21.9. Susanna Baca – Afrodiaspora

Perulainen laulajatar ja Perun kulttuuriministeri Susanna Baca toi Savoy-teatteriin tuulahduksen maansa musiikkiperinnettä suomalaiselle yleisölle. Baca on maassaan erittäin arvostettu musiikin tutkija ja mustan kansanosan puolestapuhuja.

1.10. Filharmonooninen Viihdejousikko & Raimo Sirkiä

Helsingin kaupunginorkesterin muusikot soittivat Arthur Fuhrmannin sovittamia viihdemusiikin helmiä menneiltä vuosikymmeniltä solistinaan huipputenori Raimo Sirkiä. Konsertin huipennuksena kuultiin Fuhrmannin 10-vuotiaalle Vuotalolle säveltämä *Vuotalo valssi* -ensiesitys. Loisteliaan ja lämminhenkisen konsertin juonsi suomeksi ja ruotsiksi Kaj Lindén.

4.10. Riku Niemi Orchestra: Easy Listening

Suosittu konserttisarja teki paluun Malmitalolle. Syyskaudella RNO:n muusikot esiintyivät eri kokoonpanoissa kaikkiaan kolmessa konsertissa. Näistä ensimmäisessä kuultiin edustava läpileikkaus pianisti ja säveltäjä George Shearingin tuotannosta.

5.10. John Primer

Malmitalon syksystä kehkeytyi bluessyksy, jonka aikana kuultiin menestyksekkäitä artisteja ja upeita konsertteja. Yleisön suosikki oli chicagolainen kitaristi ja laulaja John Primer.

7.10. Ourvision

Tunnelma oli katossa, kun venäläinen Anastasia Orlova vei Caisan järjestämän Ourvision Singing Contest 2011 –kilpailun mestaruuden Savoy-teatterissa täyden salin edessä.

11.10. Iiro irti Kanneltalossa!

Lost Heroes -konsertti oli yksi Kanneltalon syksyn huippuesityksistä. Leikillisyydestään, luovuudestaan ja mestarillisuudestaan tunnettu pianisti oli todellakin irti totutusta valloittaen vapaalla ja ennakkoluulottomalla esiintymisellään.

21.–23.10. MasQue 2011 – kansainvälinen naamioteatterifestivaali

Kolmatta kertaa yhteistyössä Teatteri Metamorfoosin kanssa järjestetty festivaali toi Stoaan kotimaisia ja ulkomaisia naamioteatteriesityksiä, näyttelyn ja työpajoja. Viikonlopun aikana nähtiin yhteensä 10 erilaista esitystä.

22.–30.10. Peter Pan

Annantalon teatteriryhmien Särnä ja Vire yhteisponnistus oli Peter Pan – Hurja, hauska ja haikea tarina Kaukamaasta. Lumotulle saarelle lähti joka ilta täysi katsomollinen lapsia ja aikuisia.

3.11. 22-Pistepirkko

Suomalaisen vaihtoehtorockin suuri nimi esitti konsertin Kanneltalossa. 22-Pistepirkko ei tyytynyt tavanomaiseen keikkaan, vaan esitti täydelle katsomolle todellisen salikonsertin väliaikoinen kaikkineen. Tällaista herkkua eivät edes yhtyeen fanit olleet osanneet odottaa ja tunnelma oli uskomaton. ”Kaikki meni nappiin!” ja ”Huima keikka!” kuuluivat yleisökommentit.

22.11.–4.12. Taidenasta lautaan

Kanneltalossa, Malmitalossa, Stoassa ja Vuotalossa järjestetyt Taidenasta lautaan –näyttelyt sekä Taikalamppu-keskuksille suunnattu seminaari päättivät hienosti Taiteilija kouluihin –hankkeen.

30.11.–8.12. Hannah ja rakkaus

Stoa aloitti syyskaudella yhteistyön kulttuuritehdas Korjaamon kanssa. Se toi mukanaan Hannah ja rakkaus -näytelmän, jonka kaikki kuusi esitystä olivat loppuunmyytyjä. Näytelmä kertoi kahden aikansa suurimman intellektuellin, Hannah Arendtin ja Martin Heideggerin, myrskyisestä rakkaudesta. Ohjaus oli Taru Mäkelän ja käsikirjoitus Savyon Liebrechtin. Pääroolissa loisti Seela Sella.

Kirjanäyttämö koko vuoden 2011 kouluissa

Kirjanäyttämö-projektissa kokeiltiin kirjallisuudenopetusta teatteritaiteen keinoin. Pohjana oli Arto Kivimäen teos Odysséia lapsille (Teos 2005). Projektiin kuuluivat sanataideopettajan vierailut, Kallion lukion esitys Odysséuksen harharetket sekä työpajat, joissa antiikki-teemaa työstettiin eri oppiaineiden kautta. Oppilasesitykset valmistuivat toukokuussa 2011, ja ne esitettiin sekä oppilaiden vanhemmille että koulun väelle.

Kulttuuripolitiikka

Kulttuuripolitiikan osasto vastaa lautakuntavalmistelusta, johon kuuluu muun muassa avustukset ja yhteistyö taiteen ja kulttuurin kentän kanssa. Lisäksi osaston vastuulla on tutkimus- ja julkaisutoiminta, kansainvälinen yhteistyö sekä ruotsinkielinen toiminta.

Lautakunta

Vuosi 2011 oli kulttuuri- ja kirjastolautakunnan kolmas sen nelivuotisesta kaudesta. Lautakunnan puheenjohtajana vuoden alussa toimi Johanna Sumuvuori (Vihr) ja varapuheenjohtajana Johanna Sydänmaa (Kok). Johanna Sumuvuoren (Vihr) siirryttyä lokakuussa kaupunginhallitukseen lautakunnan puheenjohtajaksi valittiin Anni Sinnemäki (Vihr). Hän on toiminut puheenjohtajana myös vuosina 2005–2008. Muut jäsenet olivat vuoden alussa Heidi Ekholm-Talas (Kok), Aleksi Päiväläinen (Kok), Risto Kolanen (SDP), Jaana Alaja (SDP), Hannu Oskala (Vihr), Alina Mänttari-Buttler (Vas) ja Lasse Liemola (RKP). Aleksi Päiväläiselle myönnettiin vapautus luottamustoimesta syyskuussa ja hänen tilalleen valittiin Juha Levo.

Varajäsenenä toimivat Jasmin Hamid (Vihr), Mikael Vakkari (Vihr), Olavi Arra (Kok), Kristina Lillqvist (Kok), Aleksis Seeck (Kok), Susanna Haapalainen (SDP), Ville Jalovaara (SDP), Marica Rosengård-Weckström (RKP) ja Reiska Laine (Vas).

Lautakunnan keskuudestaan valitsema jaosto valmisti taideyhteisöjen ja taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustusten sekä taideapurahojen jakoehdotukset.

Jaostoon ovat vuoden aikana kuuluneet Johanna Sumuvuori, Anni Sinnemäki, Hannu Oskala, Johanna Sydänmaa, Lasse Liemola, Risto Kolanen, Alina Mänttari-Buttler ja Reiska Laine. Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli Osku Pajamäki. Lautakunnan sihteerinä toimi suunnittelija Miska Toiviainen.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta kokoontui 10 kertaa ja teki 174 päätöstä. Tammikuun kokous pidettiin Fordin talossa Hernesaassa. Lautakunta kokoontui elokuussa iltakouluun käsittelemään avustusten kehittämistä. Avustusjaosto oli koolla kuusi kertaa. Lautakunta seurasi keskustakirjastohankkeen edistymistä ja valmisti Helsingin kaupungin kulttuuristrategiaa vuosille 2012–2017.

Keväällä olivat käsittelyssä taide- ja kulttuurilaitosten toiminta-avustukset ja syksyllä kulttuuri- ja taideyhteisöjen avustukset. Kohdeavustuksia, festivaalitukea ja kansainväliseen toimintaan suunnattuja avustuksia käsiteltiin joka kokouksessa. Lautakunnan vuodelle 2012 myöntämät avustukset nousevat 700 000 eurolla, josta harkinnanvaraisten avustusten osuus on 300 000 euroa.

Lautakunta antoi vuoden aikana 28 lausuntoa. Valtuustoaloitteista annetuissa lausunnoissa käsiteltiin laajasti kulttuurin kenttää. Esillä olivat esimerkiksi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (LASU), ikäihmisten kulttuuritoiminta, lähipalvelut, nuorten vaikuttamisjärjestelmä ja Helsinki-Vantaa-selvitys.

Syyskuusta 2011 lähtien lautakunnan kokoukset on käyty sähköisen kokousjärjestelmän Ahjon avulla.

Avustukset

Vuonna 2011 kulttuuri- ja kirjastolautakunta jakoi avustuksina taiteen ja kulttuurin tukemiseen 14,7 miljoonaa euroa. Summasta 3,1 miljoonaa euroa suunnattiin teatterilain piiriin kuuluville ammattiteattereille ja 9,6 miljoonaa euroa jaettiin yhteisöjen tukemiseen. Yhteisöjen tukemiseen varatut määrärahat osoitettiin pääosin toiminta-avustuksina musiikkioppilaitoksille, teatterilain ulkopuolisille ammattiteattereille, museoille, taidekouluille ja -opistoille sekä sivistys- ja taidejärjestöille.

Kulttuuri- ja kirjastolautakunta jakoi loput 2,0 miljoonaa euroa harkinnanvaraisiin avustuksiin. Avustukset kohdennettiin mm. yksittäisten kulttuurihankkeiden toteuttamiseen (760 000 e), kulttuuriyhteisöjen tukemiseen (570 000 e), taideapurahoina yksittäisille ammattitaiteilijoille (165 000 e), lähikulttuuri- ja kulttuuriraidetehkeille (220 000 e) sekä muihin kulttuuritoiminnan kehittämishankkeisiin (210 000 e). Vuoden aikana käsiteltiin yhteensä 1 036 hakemusta.

Vuoden 2011 kulttuuripalkinnon, 10 000 euroa, sai valokuvaaja Stefan Bremer. Palkinnon perusteluissa todettiin, että Bremerin pitkä ura taiteilijana ja opettajana on vaikuttanut monella tavalla helsinkiläiseen taidekenttään. Hän on yksi tunnetuimpia suomalaisia nykyvalokuvaajia. Tuotuaan esille aluksi kotikaupunkinsa Helsinkiä, hän siirtyi vähitellen voimakkaammin henkilökuvuihin. Hän tuli tunnetuksi 1980-luvulla Helsingin yöelämän ja rockmuusikkojen kuvaajana. Hänen sarjansa dokumentoivat ainutlaatuisella tavalla näyttämö- ja tanssitaiteen lähihistoriaa 1970-luvun lopusta 1990-luvulle. Valokuvakirja *Viulunsoittaja kadulla* ilmestyi vuonna 2010 ja seuraava teos on *Helsinki*, joka ilmestyy vuonna 2012. Hän on pitänyt lukuisia näyttelyjä sekä kotimaassa että ulkomailla.

Helsingin kulttuuri- ja kirjastolautakunta valitsi Vuoden kulttuuriteko 2011 -palkinnon saajaksi Ravintolapäivän. Palkinnon suuruus oli 5 000 euroa. Ravintolapäivä valikoitui kaupunkilaisten 1 693 vastauksen joukosta, ja se oli myös kaupunkilaisten ylivoimainen suosikki 888 ehdotuksella. Helsingin kulttuuriteko -palkinnon lisäksi jaettiin kunniainninnat vuonna 2011 tehdyille kulttuuriteolle. Kunniainninnat saivat Aino Acktén huvilan konserttisarja, joka viime vuonna järjestettiin Eläintarhan huvilassa sekä Kalasataman konttiaukion Bermuda Helsinki -kontti, joka tarjosi merikonttia eri kulttuuriprojekteille ikärajattoman ilmaisohjelman järjestämiseen. Helsinkiläiset ehdottivat yhteensä 271:ä eri kulttuuritekoa.

Taideapurahat, 165 000 euroa, myönnettiin sarjakuvataiteen, kevyen musiikin, tanssitaiteen ja mediataiteen edustajille. Hakemuksia vastaanotettiin 186 kappaletta. Apuraha myönnettiin seuraaville 52 ammattitaiteilijalle:

Sarjakuvataide

Ahokoivu Mari Liisa
Ala-Ojala Sanna Katariina
Azevedo Hanna Maria
Björklund Heidi Maria
Hiltunen Petri Kalevi
Härmälä Anna Henrika
Laitinen Reetta-Maija
Larmola Kivi Erkki
Mäkinen Reima Kalevi
Paju Tiina Inkeri
Rapi Aapo Tapio
Sailamaa Anna Kaarina
Sutinen Aino-Maria
Teponoja Tuukka Timo

Kevyt musiikki

Ahonen Ville Antero
Aittomäki-Rantanen Pirjo
Halme Heikki Matti
Jäntti Mariam
Kujanpää Emmi
Kuula Anne Maritta
Nordenstreng Kaarle Markus
Nylund Pekka Olavi
Railio Veera Sirkka
Rautio Esko-Heikki Joonatan
Sippola Laura-Liina
Taira Joonas Artturi
Tegelman Pekka
Viljakainen Mikko Ilari

Tanssitaide

Ahti Hanna Emilia
Kivelä Jenni Kristina
Lundén Katja Elise
Mustonen Eeva-Maija
Nevanlinna Vera Elise
Orpana Mikko
Puhakka Ulpu Ilona
Varstala Panu
Wäre Reija Maria

Mediataide

Alastalo Marko Petteri
Blåfield Maija
Estarriola Anna
Haapalinna Sini Maaret
Harri Sabrina Inkeri
Hautamäki Jukka Pekka
Hujala Miina Johanna
Lecklin Laura Johanna
Merimaa Arttu Eemeli
Metsähuone Kirsi Marja
Oja Marjatta Helena
Palomäki Olga Riina-Lotta
Tuomisto Vappu Tuulikki
Åberg Maria Katarina

Julkaisutoiminta oli kertomusvuonna aktiivista. Kulttuurikeskus julkaisi yhteistyössä opetusviraston kanssa Kulttuurin käsikirjan opettajille. Käsikirjan toisella puolella oli julkaisu Kulttuurikasvatus Helsingin peruskouluissa. Julkaisut ovat osa Helsingin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman (LASU) hanketta Kulttuuria kouluihin. Julkaisusta ilmestyi samanaikaisesti myös ruotsinkieliseen kulttuuritoimintaan sovitettu versio. Loppuvuodesta ilmestyi pienempi selvitys Lyonin kulttuurityön mallista.

Alue työn painotus on edelleen Mellunkylän alueella. Kulttuuriraide yhdistää kulttuuritoimijoita ja tuotantoja metroradan varren kaupunginosissa Myllypurosta Mellunmäkeen. Vuorovaikutus kaupunginosien kesken on vuosien mittaan vakiintunut. Kulttuuriraide ylläpitää myös Kontupistettä Kontulan ostoskeskuksella.

Uutta Kulttuuriraiteella oli MeKans-vertaisoppimisverkoston käyttöönotto. Verkosto yhdistää vapaamuotoisesti erilaisten taitojen osaajia ja niiden opiskelusta kiinnostuneita. MeKans järjesti kymmenkunta kurssia ja opetustilaisuutta sormivirkkauksesta sukututkimukseen. Suurimman näkyvyyden sai Bluesin ABC. Kurssilla valmistettiin primitiivisiä soittimia ja opeteltiin myös soittamaan niitä.

Kaikissa kaupunginosissa järjestettiin kesällä vähintään yksi suurempi juhla tai festivaali. Loppuvuodesta käynnistyivät elokuvaesitykset yhteistyössä Kontulan nuorisotalon kanssa.

Lasten- ja nuortenkulttuuri ja taidekasvatus ovat keskeisiä kaupungin palveluja. Muun lapsille ja nuorille suunnatun toimintansa lisäksi kulttuurikeskus toteutti lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman (LASU, 2009–2012) hankkeita. Kertomusvuonna aloitti opetusviraston ja kulttuurikeskuksen yhteinen kulttuurisuunnittelija Kulttuuria kouluihin -hankkeessa, jossa tuodaan Helsingin taidetarjontaa osaksi peruskoulujen opetusta. Osana hanketta ilmestyi virastojen yhteistyönä valmisteltu *Kulttuurin käsikirja opettajille* sekä suomeksi että ruotsiksi. Kulttuurikeskus järjesti 25 kulttuurista kesäkurssia muun muassa Annantalossa, Kannentalossa, Malmitalossa, Vuotalossa ja Stoassa sekä Harakan saarella. Koulujen kerhotoiminnan kehittämiseen kulttuurikeskus osallistui tuottamalla design- ja elokuvakerhoja.

Ikäihmisille suunnatusta kulttuuri- ja taidetoiminta on kaupungille tärkeää. Uutena avauksena työnsä aloitti sosiaaliviraston ja kulttuurikeskuksen yhteinen kulttuurisuunnittelija. Tavoitteena on vahvistaa kulttuuritoiminnan muotoja ja näkyvyyttä vanhustyössä, kehittää ammattitaiteilijoiden mahdollisuuksia työskennellä sosiaalisektorilla sekä edistää tiedon ja hyvien käytäntöjen leviämistä.

Tärkeässä osassa kulttuurisen vanhustyön kehittämisessä on ollut EU-rahoitteinen Osaattori-hanke (2011–2013). Siinä ovat mukana Helsingin, Lahden, Turun ja Jyväskylän kaupungit. Hanketta hallinnoi Lasipalatsin Mediakeskus. Kaikissa kaupungeissa pyritään kulttuurisen vanhustyön pariin aktivoimaan koulutuksen keinoin paikallisia, luovien alojen ammatinharjoittajia. Samanaikaisesti järjestetään myös vanhustyön ammattilaisille omaa koulutusta. Tavoitteena on tarjota heille omakohtaisia kokemuksia taiteen moninaisista merkityksistä ja vaikutuksista.

Ruotsinkielinen toiminta on kulttuurikeskuksessa moniulotteista. Se on toimipaikkojen ruotsinkielisen toiminnan lisäksi kehitys- ja kulttuuripoliittista toimintaa sekä verkostointi- ja yleisötyötä. Kulttuurikeskus toimii urbaanin kulttuuriyhteistyön aloitteentekijänä ja asiantuntijana. Yhteistyökumppaneita ovat kaupungin muut virastot, eri taidelaitokset ja kulttuuriyhteisöt sekä kolmannen sektorin toimijat. Lastenkulttuuriverkosto Taikalampun kautta osallistutaan myös lastenkulttuurin ja lastenkulttuuristrategian valtakunnalliseen kehittämiseen.

Kulttuurikasvatusta on jalkautettu kouluihin seminaarien ja tapaamisten avulla. Myös Terveyttä kulttuurista -teemaa on työstyetty seminaarien, koulutuspäivien ja ESR-hankkeiden kautta. ESR-hanke Produforumin kautta on puolestaan tutkittu ja kehitetty ruotsinkielisen vapaan taidekentän osaamista sekä pääkaupunkiseudulla että valtakunnallisesti.

Taikalampun ruotsinkielinen koordinoitutyö on vuoden aikana tuonut mukanaan luentoja eri seminaareissa sekä soveltavan taiteen työpajojen ja ideapäivien suunnittelua ja vetämistä. Myös pohjoismaista taidekasvatusyhteistyötä on tehty sekä Taikalampun että kulttuurikeskuksen puitteissa. Sanataide omana kehitysalueena huomataan niin pienten lasten ohjelmakonseptien kehityksessä kuin Annantalon kanssa tehdyssä uudessa Kirjanäyttämö-Bokestraden-projektissa.

Toukokuussa järjestettiin aikamatkoja esikoululaisille Suomenlinnassa ja neljänsien luokan oppilaille Herttoniemen kartanossa yhteistyössä kaupunkimuseon, DOT ry:n ja Kansallisoopperan kanssa. Joulukuussa Herttoniemessä järjestettiin toisen kerran vanhan ajan Joulupolku. Kaksi

kulttuurikoordinaattoritapaamista on järjestetty vuoden aikana sekä kaksi ruotsinkielistä kulttuurikurssia yläkoulun ja lukion oppilaille.

Kansainvälinen verkostoituminen toteutui erityisesti kahden kolmevuotisen EU-rahoitteisen projektin kautta. Kulttuurikeskus osallistui CTUR (Cruise Traffic and Urban Regeneration) -ohjelmaan yhdessä kaupunkisuunnitteluviraston ja matkailutoimiston kanssa sekä Creative Metropoles -hankkeeseen yhdessä elinkeinoyksikön kanssa.

Kummankin hankkeen toimintakausi päättyi vuonna 2011 ja niissä työstettiin loppupäätelmiä ja hyviä käytäntöjä. Helsingin kaupunki isännöi hankkeiden seminaareja, jotka järjestettiin 8.-10.3.2011 kaupungintalolla ja kulttuurikeskus Gloriassa. Seminaarien yhteisen iltatilaisuuden, "Cruise to Helsinki of Tomorrow", tapahtumapaikaksi valittiin Hernesaari. Helsinki kehittää aluetta sekä siellä sijaitsevaa risteilysatamaa luovia toimialoja hyödyntämällä.

Helsingissä järjestettiin syksyllä *Italialainen kulttuurisesonki*. Hankkeen koordinoimisesta vastasi kulttuurikeskus yhdessä Italian kulttuuri-instituutin ja suurlähetystön kanssa. Syksyn monipuolinen ohjelmisto toteutettiin usean toimijan välisenä yhteistyönä. Kauden avasi elokuussa *Italialainen tori*, joka erityisesti esitteli eri maakuntien ruokakulttuuria.

Ryhmä kulttuuripolitiikan osaston edustajia toteutti opintomatkan Ranskan Lyoniin 10.–12.10. Lyonin kulttuurityön mallista julkaistiin pieni selvitys. Malli on herättänyt kiinnostusta kansainvälisesti ja se osoittautui myös Helsingin näkökulmasta erittäin mielenkiintoiseksi. Mallin perusidea on sitouttaa julkista tukea nauttivat kulttuurilaitokset ja taiteilijaryhmät lähiyhteisöjensä kehittämiseen.

Helsingissä puolestaan vieraili maaliskuussa ryhmä ranskalaisia kulttuurihallinnon ammattilaisia. Ryhmä koostui kahdestakymmenestä eri organisaatioiden virkamiehestä. He tutustuivat suomalaiseen kulttuurihallintoon ja Helsingin ajankohtaisiin kulttuuripoliittisiin hankkeisiin.

Kulttuuripalvelut

Toimipaikat - Kulttuurikeskuksen oma palveluverkko

Kulttuurikeskuksella on seitsemän omaa toimipaikkaa osana kulttuuripalvelujen osastoa.

Annantalo tarjoaa lapsille ja nuorille mahdollisuuksia taiteen tekemiselle ja kokemiselle ja tuottaa erilaisia taidekursseja. **Caixa** tukee monimuotoisen kaupungin kehittymistä edistämällä eri maista tulleiden ihmisten vuorovaikutusta, tukemalla etnisten vähemmistöjen omaehtoista kulttuurin harjoittamista ja antamalla tietoa erilaisista kulttuureista ja suomalaisesta yhteiskunnasta.

Vierailuteatterina toimiva **Savoy-teatteri** tuo oman värikkään lisänsä Helsingin kulttuurielämälle.

Teatteri on erityisen tunnettu maailmanmusiikin konserttipaikkana. Keskustapalvelujen lisäksi kulttuurikeskus toimii aluekeskuksissa. Itä-Helsingin kulttuurikeskuksessa **Stoassa** on näyttämö- ja taideopetustilat, galleria, kirjasto, työväenopisto, Arbis ja nuorisoasiainkeskus. Vuosaaren

Vuotalossa on näyttämö- ja taideopetustilat, galleria, kirjasto, koulu ja työväenopisto.

Malmitalossa on näyttämö- ja taideopetustilat, galleria kokoustiloja, kirjasto ja työväenopisto.

Kannelmäen **Kanneltalossa** on konserttisali ja galleria, kirjasto, nuorisoasiainkeskus ja työväenopisto. Kaikissa toimipaikoissa on myös kahvila tai ravintola.

Omissa toimipaikoissa tuotettiin asukkaille monipuolista taide- ja kulttuuriohjelmaa sekä taiteilijalähtöisiä, ensisijaisesti lapsille suunnattuja taidekursseja.

Lisäksi Savoy-teatteri hallinnoi **Espan lavaa** ja kulttuurikeskus **Eläintarhan huvilaa**, joka tarjoaa taiteilijaresidenssin ulkomaisille taiteilijoille sekä **Harakan saaren** rakennusta, josta taiteilijat voivat vuokrata ateljeetiloja.

Vuonna 2011 toimipaikkojen saleissa järjestettiin 1 381 esitystä, joissa oli yleisöä 188 000. Taidekursseja järjestettiin 1 634, opetukseen osallistui 13 700 lasta ja nuorta. Näyttelyitä oli yhteensä 114 ja niissä kävi noin 172 500 kävijää.

Annantalo

Annantalon tehtävä on luoda suotuista ilmapiiriä ja edellytykset lapsille ja nuorille taiteen ja kulttuurin tekemiseen ja kokemiseen Helsingissä.

Annantalo tuottaa eri muodoissa suomen- ja ruotsinkielistä lastenkulttuuria lapsille, nuorille ja perheille ja järjestää eri taiteenalojen opetusta ja tapahtumia sekä näyttelyitä työpajoihin. Tiivistä yhteistyötä tehdään koulujen ja päivähoidon kanssa. Valtakunnallisena Taikalamppu-verkoston jäsenenä Annantalo kehittää myös taidekasvatuksen menetelmiä.

Vuosi 2011 toimittiin väistötiloissa Töölössä entisen Social- och kommunalhögskolanin tiloissa ja marraskuun lopulla päästiin muuttamaan takaisin Annankatu 30:een lähes valmiiksi remontoituun Annantaloon. Muuton vuoksi lukukausi oli vain 10 viikon mittainen.

Väistötiloissa ei ollut näyttelyitä ja tapahtumatuotanto oli vähäisempää. Esityksiä oli 80 ja niissä vieraili 1 678 katsojaa. Alakoululaisille suunnatuilla 5x2-kursseille osallistui 3 500 lasta. Kulttuurikursseille osallistui 1 025 yläkoulun, lukion tai ammattioppilaitoksen opiskelijaa.

Pienempi ohjelmatuotanto mahdollisti koulu- ja päivähoitoyhteistyön kehittämisen ja taiteilijaopettajien työn sekä taideopetuksen syventämisen ja monipuolistamisen. Opetustyötä esiteltiin Taiteiden yön työpajoissa. Vuoden kohokohtia olivat Taikalamppu-verkoston kehittämishankkeet kuten teatteriryhmä Särmän poikkeuksellisen vaativa Peter Pan -tuotanto ja kouluissa toteutettu Homeroksen Odysseiaan perustuva Kirjanäyttämö sekä Taiteilija koulussa -työllistämishanke.

Valtakunnallisten yleisöyhteistyöseminaarien sarja jatkui. Taikalamppu-hankkeena toteutetun HIMO3:n (Hillittömän monitaiteinen yleisöyhteistyöseminaari) otsikko oli *Todellisuuden jäljillä*. Seminaarissa pohdittiin muun muassa pedagogisen työn asemaa taide- ja kulttuurilaitoksissa sekä koulujen ja taide- ja kulttuuritoimijoiden yhteistyön haasteita. Osallistujia oli noin 180. Myös koulujen kulttuurikoordinaattoreille suunnattu kokous uudessa Musiikkitalossa toi taidetoimijat mukaan lastenkulttuurityöhön.

Caisa

Caisa on kansainvälinen kulttuurikeskus Helsingin ydinkeskustassa. Caisa tukee etnisesti ja kulttuurisesti monimuotoisen kaupungin kehittymistä edistämällä eri maista tulleiden ihmisten vuorovaikutusta ja tukemalla vähemmistöjen ja monikulttuuristen ryhmien kulttuuritoimintaa. Se välittää tietoa eri kulttuureista helsinkiläisille, samoin kuin suomalaisesta yhteiskunnasta maahanmuuttajille. Caisa toimii rasismia ja ennakkoluuloja vastaan erityisesti kulttuurin keinoin.

Caisan järjestettiin vuonna 2011 yhteensä 133 salitilaisuutta. Niissä kävi yhteensä 10 340 vierasta. Galleriassa pidetyissä 15 näyttelyssä kävi 23 692 katsojaa. Caisan lasten kursseille ja taidekasvatukseen osallistui 1 782 lasta ja nuorta.

Vuonna 2011 Caisa järjesti viidettä kertaa Ourvision-kilpailun. Tällä kertaa Ourvision palasi juurilleen laulun pariin. Caisa oli pääjärjestäjänä helmikuussa Helsingin ja Pekingin kaupunkien yhteistyössä jo viidettä kertaa järjestämässä Kiinalaisen uudenvuoden juhlassa. Tapahtuman näyttämönä oli jälleen Lasipalatsin aukio ja juhla keräsi Töölönlahden ilotulituksineen noin 27 500 kävijää.

Caisan omaa tuotantoa olivat esimerkiksi Meksikon, Mosambikin ja Somalian kulttuuriviikot.

Helsingin kaupungin eri hallintokunnat ja muut viranomaiset hyödynsivät Caisan maahanmuuttajaverkostoja. Opetusviraston kanssa järjestettiin suomen kielen kursseja työttömille maahanmuuttajille. Opetusviraston ja sosiaaliviraston kanssa tarjottiin viikoittain monikulttuurisia työpajoja päiväkotilapsille ja koululaisille. Vuonna 2011 Caisan tiloja käytti säännöllisesti lukuisat eri ryhmät ja järjestöt.

Kanneltalo

Kanneltalo on läntisen Helsingin kodikas kulttuurikeskus, joka sijaitsee Kannelmäen aseman lähituntumassa. Helsingin kulttuurikeskuksen toimintaa talossa ovat konsertit, teatteri- ja tanssiesitykset, elokuvanäytännöt ja muut tapahtumat sekä runsas näyttelytoiminta. Esityksiä oli 128 ja niissä kävijöitä 18 552. Näyttelyitä oli 32 ja niissä katsojia yhteensä 40 599.

Toimintavuoden tavoitteena oli palauttaa ja vakiinnuttaa talon asema elävänä ja virkeänä kulttuurikeskuksena edellisvuoden remonttien aiheuttaman vähentyneen toiminnan jälkeen. Tunnuksien perusteella tässä onnistuttiin ja tulokehitys oli erittäin suotuisa. Ilahduttavaa oli salivuokrausten runsaus, ja erityisesti flamencoryhmien esitykset värittivät toimintavuotta.

Remontin aikana kahvilaan rakennettu väliaikaisnäyttämö säilytettiin ja sille järjestettiin säännöllistä käyttöä muun muassa aloittamalla uutena toimintamuotona amerikkalaista rytmimusiikkia tarjoava Juurilla-klubi. Klubi-illat toivat paikalle runsaasti uusia kävijöitä. Vuoden onnistumisiin lukeutuvat myös konserttisalin loppuunmyydyt tilaisuudet: Iiro Rantalan Lost Heroes -soolokonsertti, Eeva Litmasen Entäs nyt Eeva? -monologi ja 22-Pistepirkon konsertti. Myös senioreille suunnattu toiminta osoittautui yleisömäärien ja asiakaspalautteiden perusteella tarpeelliseksi.

Nuorten aktivointiin tähtäävän Operaatio Pulssin myötä on Kanneltalossa toimivien hallintokuntien välille kehittynyt tiivis ja luonteva yhteistyö. Sen puitteissa on voitu luoda uusi kommunikaatiokanava hallintokuntien ja nuorten välille.

Kanneltalon henkilöresursseissa tapahtui merkittävä muutos kun tuotantoporrasta vahvistettiin organisaatiouudistuksen mukaisesti lasten- ja nuorten kulttuuriin suuntautuneen tuottajan vakanssilla.

Malmitalo

Malmitalo on Pohjois-Helsingin alueellinen kulttuurikeskus, jonka tavoitteena on tarjota monipuolista ohjelmaa eri kohdeyleisöille.

Malmitalon saleissa järjestettiin 446 esitystä, joissa kävi 40 597 vierasta. Koululaisille suunnattuja 5x2-kursseja pidettiin 47, ja niihin osallistui 302 lasta. Näyttelyitä järjestettiin 24, ja niissä vieraili yhteensä 34 294 kävijää.

Rytmimusiikki eri muodoissaan on Malmitalon keskeisintä ohjelmasisältöä. Tämä näkyy kävijäprofiilissa siten, että yleisöstä yli puolet on miehiä. Vuonna 2011 pyrittiin entistä paremmin huomioimaan eri ikäluokat. Senioreille, nuorille, koululaisille ja vauvaikäisille järjestettiin edellisvuosien tapaan omaa erityisohjelmaa. Ensimmäistä kertaa järjestettiin lasten kesäkursseja, jotka tarjosivat kouluikäisille mielekästä tekemistä kesäloman aikana. Vuoden aikana alakouluikäisille tarjottiin aiempaa runsaammin maksuttomia työpajoja.

Keskeisenä tavoitteena vuodelle 2011 oli esitysten määrän supistaminen, jotta henkilöstöön kohdistuvaa kuormitusta voitiin pienentää. Vuoden aikana toteutettiin useita henkilöstövaihdoksia, ja Malmitalon henkilöstömäärä pieneni kahdella.

Esitysmäärän vähentämistavoite saavutettiin ohjelman laadusta ja monipuolisuudesta tinkimättä. Vuoteen sisältyi lukuisia nimekkäitä kotimaisia ja ulkomaisia esiintyjiä kuten *Joel Paterson & The Modern Sounds*, *Yona & Liikkuvat pilvet*, *Haloo Helsinki!* ja *Ben Monder*.

Vuoden lopussa toteutetun asiakastyytyväisyystutkimuksen mukaan Malmitalon asiakkaat olivat keskimääräistä tyytyväisempiä kulttuurikeskuksensa palveluihin.

Stoa

Stoa on monikulttuurisen Itä-Helsingin kulttuurikeskus, jonka ohjelmisto palvelee sekä oman alueen asukkaita että koko Helsingin kulttuuriyleisöjä. Stoa tuottaa esityksiä, näyttelyitä, kirjavierailtoja, koko perheen tapahtumia sekä laajan kirjon taidekasvatusprojekteja.

Vuonna 2011 yhteensä 257 kulttuuritilaisuudessa vieraili noin 22 726 kävijää. Näyttelyitä pidettiin 31 ja näyttelyvieraita oli noin 40 000. Taidekasvatukseen osallistui yhteensä 2 316 lasta ja nuorta.

Taidekasvatuksen ytimessä olivat alueen koululaisryhmille suunnattu 5x2-taideopetus ja kulttuurikurssit, Stoaan näyttelyihin liitetyt galleriatyöpajat, lasten ja nuorten tapahtumat, vapaa-ajan

kurssit sekä avoimet koko perheen tilaisuudet kuten *Taiteiden yö* ja *Kauhua kakaroille* -tapahtumat. Taidekasvatusyhteistyötä tehtiin Suomen Kansallisteatterin, Ateneumin sekä Helsingin juhlaviikkojen kanssa. Loma-ajan kurssitarjonta järjestettiin aiempaa runsaampana Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tuoman lisärahoituksen turvin.

Stoa palvelee koko Helsinkiä tanssitaiteen näyttämönä ja tekee mittavaa yhteistyötä monien festivaalien kanssa. Festivaalien kansainväliset produktiot tuovat Stoaan ajassa olevaa, moniäänistä ilmettä. Lisäksi Stoa aloitti yhteistyön Korjaamon Stage-festivaalin kanssa.

Stoan näyttelytoimintaa ryhdyttiin määrätietoisesti kehittämään pohjustamalla pitkäjänteistä yhteistyötä taidealan toimijoiden kanssa, kutsumalla galleriaan merkittäviä taiteilijoita ja pidentämällä profiilinäyttelyiden kestoja. Installaatiotaiteilija *Kaisa Salmen* kantaaottava *Tie taivaaseen* -näyttely puhutteli yleisöä laajasti ja huipentui Tallinnanaukiolla järjestettyyn tapahtumaan. Ornamon taiteilija *Virpi Vesanen-Laukkasen* Makuasioita-näyttely inspiroi kierrätysteemallaan Teatteri Ilmiön ohjaamia galleriatyöpajoja. Joulukuussa Stoan hallintokunnat toteuttivat yhdessä *Tonttutuhinaa*-näyttelyn oheistapahtumineen.

Stoa on ollut aktiivisesti mukana Tallinnanaukion viihtyisyyden ja toiminnallisuuden kehittämistyöryhmässä. Aukion ympäristön siisteyteen ja turvallisuuteen on tehty tuntuvia parannuksia.

Vuotalo

Aivan Vuosaaren ytimessä sijaitseva Vuotalo tuottaa kulttuuritapahtumia, näyttelyitä ja taideopetusta erityisesti vuosaarelaisille ja itäisen Helsingin asukkaille.

Vuonna 2011 talo täytti 10 vuotta. Juhlavuoden aikana kulttuuritapahtumia järjestettiin 164, joissa kävijöitä oli 21 626. Gallerian 12 näyttelyä keräsi vierailijoita yhteensä 33 924. Taidekasvatukseen osallistui yhteensä 2 316 lasta ja nuorta.

Toiminnan punaisena lankana oli yhteistyö talon muiden hallintokuntien ja paikallisten yhteisöjen kanssa. Juhlavuoden kunniaksi toteutettiin talon toimijoiden yhteinen kymmenvuotisesite. Yhteistyössä työväenopiston kanssa järjestettiin lapsiperheille suunnattu *Lammas saapuu Vuosaareen* –tapahtuma. Hyvä yhteistyö UMO:n kanssa jatkui. Keväällä kuultiin suomeksi ja ruotsiksi lastenkonsertti *Rytmihyrrä* ja syksyllä senioreille suunnattu konsertti *Ellingtonin aurinkokunta*. Helsingin kuvataidekoulu esittäytyi galleriassa. Vuosaaren kirjaston kanssa aloitettiin syksyllä kaksi uutta yhteistyöhanketta: Elokuvasarja täydentyi Napero kino-näytöksillä ja kirjaston lastenosastolla alkoivat suomenkieliset Satutuokiot.

Taidekasvatusta tarjottiin sekä päiväaikaan kouluryhmille että vapaa-aikana iltakurssitoimintoina. Alueen alakouluille tarjottavan 5x2 -taideopetuksen painopisteenä oli kuvataide, valokuvaus sekä animaatio. Yhteistyötä tehtiin taidekasvatuksen osalta myös muiden toimijoiden kanssa, esimerkkinä Helsingin Juhlaviikkojen tuottama työpajapäivä alakouluikäisille.

Itä-Helsingin ruotsinkielinen toiminta sai ensimmäistä kertaa oman esitteen, johon oli koottu kaikki Vuotalon, Stoan ja Nordsjö-Rastiksen ruotsinkieliset tapahtumat. Ruotsinkielisen ohjelmiston uutuutena oli alakouluille suunnattu *Lågstadiebio* ja musiikki-ilta maestron seurassa, *Maestro har ordet*. Vuoden aikana Lågstadiebion yleisömäärät kolminkertaistuivat. Ami Aspelundin tähdittämä ja Bettina Sångbomin emännöimä *Maestro har ordet* oli menestys ja sitä tullaan jatkamaan osana ruotsinkielistä ohjelmaa.

Savoy-teatteri

Savoy-teatterin tavoitteena on edistää kulttuurikeskuksen toiminta-ajatusta ja samalla omista lähtökohdistaan toimien ottaa huomioon tilaan sopiva toiminta. Savoy-teatteri tarjosi yleisölle laadukkaan ja kansainvälisen ohjelmiston rennossa ja viihtyisässä ympäristössä.

Teatterissa järjestettiin 173 esitystä, joista yhdeksän oli omatuotantoista ja 25 yhteistyössä tuotettua esitystä. Päiväkokouksia teatterisalissa oli 15. Kävijöitä teatterissa oli 72 518. Edelliseen vuoteen verrattuna kasvua oli lähes 24 prosenttia.

Savoy-teatterin toimintaan uutena on tullut kotiteatteriyhteistyö *Compañia Kaari Martinin* kanssa. Kolmivuotisen sopimuksen tarkoitus on saada teatteriin korkeatasoisia flamenco-esityksiä ja toisaalta mahdollistaa Compañia Kaari Martinin toiminnan keskittäminen ja pitkäjänteinen ohjelmasuunnittelu. Compañia Kaari Martinin taiteellisesti laadukkaita ja mieleenpainuvia tuotantoja Savoy-teatterissa ovat vuosien varrella olleet muun muassa *La Kalevala*, *Kerro minulle sade*, *Peppi Pitkätossu* ja *On a String*.

Savoy-teatterin aloitteesta järjestettiin huhtikuussa ensimmäinen bluesin ja juurimusiikin festivaali *Stompin' at the Savoy*. Tapahtuman tuotannosta vastasivat yhdessä teatterin kanssa *Finnish Blues Society* ja *Juurimusiikki ry*. Tapahtumaa tuki USA:n suurlähetystö. Tapahtuman ympärille syntyi myös kulttuurikeskuksen toteuttamat soitinverstaat Kontulaan sekä USA:n suurlähetystön tukemana Bluesin ABC -vierailuja kouluissa ympäri maata.

Espan lava

Savoy-yksikkö vastaa myös Espan lavan toiminnasta. Kesän 2011 aikana lavalla oli esityksiä jokaisena arki-iltapäivänä ja lauantaisin. Vuoden aikana tilaisuuksia oli yhteensä 213. Suomen Jazzliiton perinteiseen tapaan järjestämä ja koko heinäkuun kestävä, Suomen pisin jazzfestivaali oli jälleen kattava silmäys nykyjazzin laajaan osaamiseen. *Jazz-Espa* toi lavalle suomalaisia ja myös ulkomaisia jazzin huippuja. Elokuussa nautittiin suomalaisesta nykykansanmusiikista, kun *Etno-Espa* järjesti konserttisarjan Espan lavalla jo seitsemännen kerran.

Varsinaisen kesäkauden lisäksi lavaa on lisääntyvässä määrin käytetty erilaisiin tapahtumiin. Näyttelyitä ja teatteriesityksiä nähtiin myös syys-, talvi- ja kevätkaudella. Marraskuussa lavalla oli *Horisontti*-varjoteatteriesitys ja joulukuussa Yhdysvaltain suurlähetystön lahjoittama neljä ja puoli metriä korkea Led-valoilla toteutettu kuusi. Led-valaistulla joulukuusella haluttiin herättää keskustelua energiatehokkuudesta ja tuoda iloa ihmisten päivään.

Verkkopalvelut

Kulttuurikeskuksen ylläpitämät kolme verkkopalvelua ovat Infopankki, Kultus ja Skenet. Infopankki tarjoaa Suomeen muuttaville tai jo muuttaneille tietoa maastamme 15 eri kielellä. Kultus on Annantalon taidekeskuksen ylläpitämä, erityisesti taidekasvattajille suunnattu lasten ja nuorten tapahtumien verkkopalvelu. Skenet on verkkolehti, joka kulttuuritapahtumien tiedotusvälineenä tukee taiteilijoita ja taideyhteisöjä sekä lisää kritiikin moniäänisyyttä.

Infopankki.fi

Kulttuurikeskus ylläpiti Infopankki.fi-verkkopalvelua. Se tukee maahanmuuttajien kotoutumista tarjoamalla heidän näkökulmastaan tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta ja sen palveluista 15 kielellä.

Infopankki palvelee maahanmuuttajia kaikkialla Suomessa, mutta erityisesti jäsenkaupunkiansa asukkaita. Infopankissa on paikallistietoa Helsingin seudusta (Helsinki, Espoo, Vantaa ja Kauniainen), Turusta, Tampereelta, Etelä-Savosta (Mikkeli, Savonlinna, Pieksämäki), Kuopiosta, Oulusta, Kainuun maakunnasta ja Rovaniemeltä.

Infopankin verkkopalvelu-uudistuksen ensimmäinen vaihe, kurssihaku (www.finnishcourses.fi), valmistui. Se kokoaa yhteen tiedot Helsingin seudulla järjestettävistä kaikille avoimista suomen kielen kursseista. Kurssitietoja voi hakea suomeksi, englanniksi ja venäjäksi.

Vuoden aikana valmisteltiin Infopankin siirtoa hallintokeskuksen viestintään osaksi Neuvonta ja monikielinen viestintä -yksikköä. Siirron yhteydessä Infopankin toiminta muuttuu Helsingin seudun osalta määräaikaista projektista vakituisesti palveluksi.

Vuonna 2011 Infopankki.fi-sivustolle tehtiin yhteensä 803 000 käyntiä. Niistä hieman yli puolet tehtiin Suomesta. Loput käynneistä tehtiin 198 maasta tai alueelta. Suomen lisäksi suosituimmat maat olivat Viro, Venäjä, Iran, Turkki, Espanja, Ruotsi, Ranska, USA ja Meksiko.

Kultus

Kultus on Annantalon taidekeskuksen ylläpitämä opettajille, taidekasvattajille ja suurelle yleisölle suunnattu lasten ja nuorten kulttuuritapahtumien verkkopalvelu osoitteessa kultus.fi. Kultuksessa tapahtumistaan ilmoittaa 180 eri toimijaa. Tapahtumien lisäksi Kultuksesta löytyy taiteilijapankki ja listaus pääkaupunkiseudun taidekouluista.

Vuonna 2011 Kultuksen nettikalenterissa vieraili 24 034 eri kävijää. Käynnejä oli yhteensä 34 639. Painettu *Kultus – Opettajan kulttuurikalenteri* toimitettiin Helsingin kouluihin ennen lukukausien alkua entiseen tapaan kaksi kertaa vuodessa. Kertomusvuonna jatkettiin yhteistyötä Helsingin peruskoulujen kulttuurisuunnitelmaa valmistelevan työryhmän kanssa.

Skenet

Kulttuurikeskus jatkoi Helsingin kulttuuritarjontaa esittelevän Skenet-verkkolehden (www.skenet.fi) julkaisemista. Vuonna 1997 perustetun Skenetin ideana on kulttuuritapahtumien tiedotusvälineenä tukea taiteilijoita ja taideyhteisöjä ja lisätä kritiikin moniäänisyyttä. Skenet arvioi ajankohtaisia teatteri- ja elokuvaensi-iltoja ja näyttelyitä sekä esittelee ennakoon esimerkiksi musiikki- ja tanssitapahtumia sekä festivaaleja.

Lehdessä julkaistiin vuoden aikana muun muassa yli 90 elokuva-arviota, noin 80 teatterituttelua ja yli 40 näyttelyarviota. Artikkeleita ilmestyi yhteensä noin 290.

Käynnejä oli yhteensä noin 148 000, näyttökertoja 239 000 ja yksittäisiä kävijöitä 118 000.

Talous

Kulttuurikeskuksen käyttömenot olivat 12 993 792 euroa. Käyttötuloja kertyi 1 378 871 euroa. Toimintakate oli -11 614 921 euroa. Poistoja maksettiin 573 099 euroa.

Erillisprojekteista johtuen oli arvioitu, että tulotavoite ylittyy 286 800 euroa. Arvioidusta tavoitteesta jäätiin 71 929 euroa, jolloin todellinen tulotavoitteen ylitys oli 214 871 euroa. Käyttömenot alittivat ylitysesityksen 10 007 eurolla. Maksutulon ja vuokratulon tavoitteita ei saavutettu.

Savoy-yksikön käyttömenot olivat 1 322 314 euroa ja tulot 525 136 euroa. Toimintakate oli -797 178 euroa. Poistoja maksettiin 12 358 euroa.

Kulttuurikeskuksen talousarviossa oli varattu 513 500 euroa ulkopuolisin varoin rahoitettua toimintaa varten. Virastolla oli oikeus käyttää kyseinen määräraha ehdolla, että tulopuolelle kertyy vastaava summa ulkopuolista rahoitusta. Infopankki-projektiin saatiin 423 500 euroa ja Annantalon opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamaan Taikalamppu-projektiin 90 000 euroa eli tuloja edellä mainittuihin hankkeisiin saatiin ja käytettiin 513 500 euroa.

Kulttuurikeskuksen sitovat suoritettavoitteet vuodelle 2011 olivat 1 200 saliesitystä ja 12 000 taide- ja kulttuuriopetustuntia lapsille. Ensimmäinen tavoite saavutettiin, kun saliesityksiä oli yhteensä 1 381. Toisesta tavoitteesta jäätiin opetustuntimäärän ollessa 11 328. Alitus johtui taidekeskus Annantalon remontin valmistumisen siirtymisestä loppuvuoteen.

Kulttuurikeskuksen ei-sitovat suoritettavoitteet vuodelle 2011 olivat 1 100 lasten taide- ja kulttuurikurssia, 11 000 oppilasta, 30 tilavuokrausta taiteilijoille Harakan saarella sekä 170 000 näyttelykävijää.

Ei-sitovista tavoitteista saavutettiin kaikki, kun lasten taide- ja kulttuurikursseja järjestettiin 1 634, opetukseen osallistui 13 721 oppilasta, tiloja Harakan saarella vuokrattiin 39 kertaa ja näyttelyissä vieraili yhteensä 172 509 kävijää.

Savoy-teatterin ja Espan lavan sitovaksi tavoite vuodelle 2011 oli 320 kulttuuri- ja taidetilaisuutta. Tavoite saavutettiin, kun tilaisuuksia oli yhteensä 376. Savoy-teatterin tavoitetta 83 000 salikävijää ei saavutettu, sillä kävijöitä oli 72 518.

Avustukset

Yhteisöjen tukeminen (4 17 03)

Yhteisöjen tukemiseen osoitettua määrärahasta (11 646 000 euroa) käytettiin 11 605 918 euroa.

Avustukset teatterilain piiriin kuuluville ammattiteattereille (4 17 04)

Avustukset teatterilain piiriin kuuluville ammattiteattereille -määrärahasta (3 147 000 euroa) käytettiin 3 141 382 euroa.

Investoinnit

Irtaimen omaisuuden perushankintamäärärahasta (421 000 euroa) käytettiin 420 992 euroa.

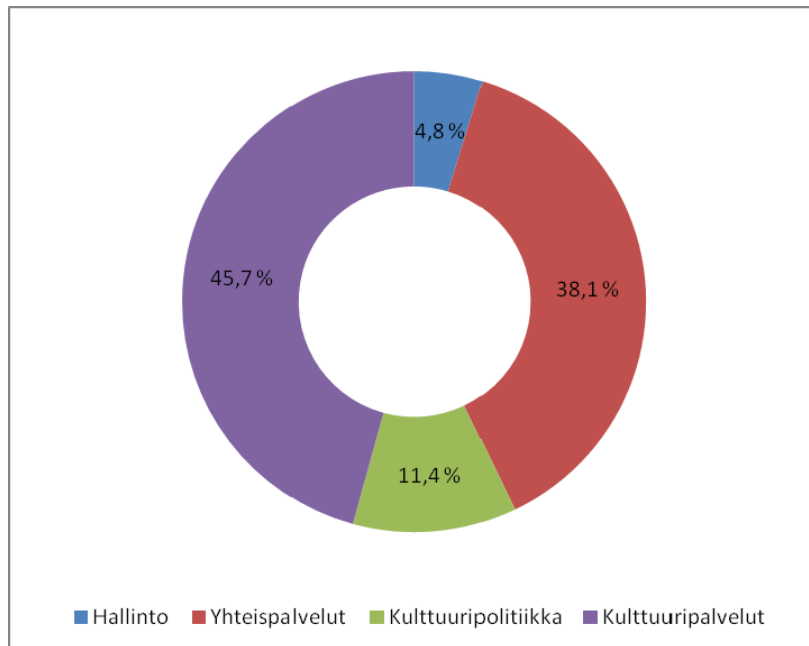
Kestävä kehitys

Kulttuurikeskus pyrkii tiedottamaan työntekijöilleen erilaisista kestävästä kehitykseen liittyvistä mahdollisuuksista ja toimenpiteistä. Viraston eri toimipisteet jakavat asiakkailleen eri kielillä tietoutta kestävästä kehityksestä ja siihen liittyvistä aiheista. Myös avustusten saajilta edellytetään kestävästä kehityksen periaatteiden huomioon ottamista projekteissaan.

Henkilöstö

Kulttuurikeskuksessa työskenteli vuoden 2011 lopussa päätoimisesti 140 henkilöä. Heistä vakinaisia oli 105 ja määräaikaista työntekijöitä 35. Vuoden lopussa virastossa oli kuusi työllistettyä, kahdeksan siviilipalvelusmiestä ja 56 tuntiopettajaa. Päätoimisen henkilöstön keski-ikä oli 43,3 vuotta. Henkilöstöstä naisia oli 60 prosenttia ja miehiä 40 prosenttia.

Vakinainen henkilökunta 31.12.2011

Henkilökunta kulttuurikeskus	31.12.2010	31.12.2011	Muutos henkilöä	Muutos %:a
Vakinaiset	104	105	+1	1,0
Määräaikaiset	26	35	+9	34,6
Päätoiminen henkilöstö yht.	130	140	+10	7,7
Työllistetyt	7	6	-1	-14,3
Siviilipalvelusmiehet	6	8	+2	33,3
Tuntiopettajat, tilanne 30.11.	59	56	-3	-5,1
Kaikki yhteensä	202	210	8	4,0

Päätoiminen henkilöstö, keski-ikä	Miehet	Naiset	Yhteensä
Vakinaiset	48,4	47,2	47,8
Määräaikaiset	40,7	37,0	38,9
Kaikki yhteensä	44,5	42,1	43,3

Päätoiminen henkilöstö, sukupuolijakauma						
	Vakinaiset	%:a	Määräaikaiset	%:a	Yhteensä	%:a
Miehet	46	43	9	25	55	40
Naiset	59	57	26	75	85	60
Yhteensä	105	100	35	100	140	100

Liitteet

Viraston menojen ja tulojen jakauma 2010–2011

Käyttötulot ja käyttömenot

Toteutuneet tulot ja toteutuneet menot

Taidekasvatus ja oppilasmäärät

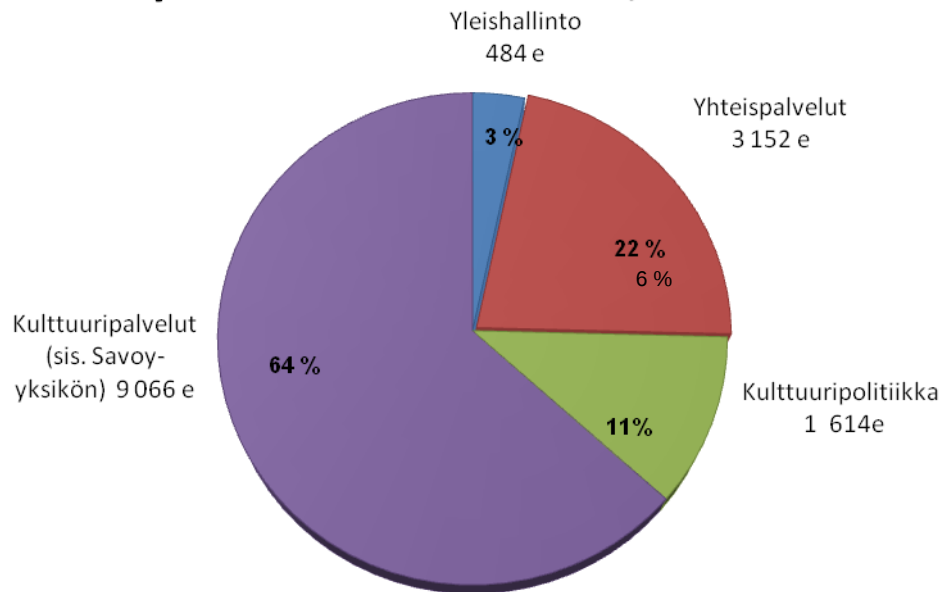
Kulttuurikeskuksen näyttelyt ja kävijämäärät

Kulttuurikeskuksen tapahtumat ja kävijämäärät

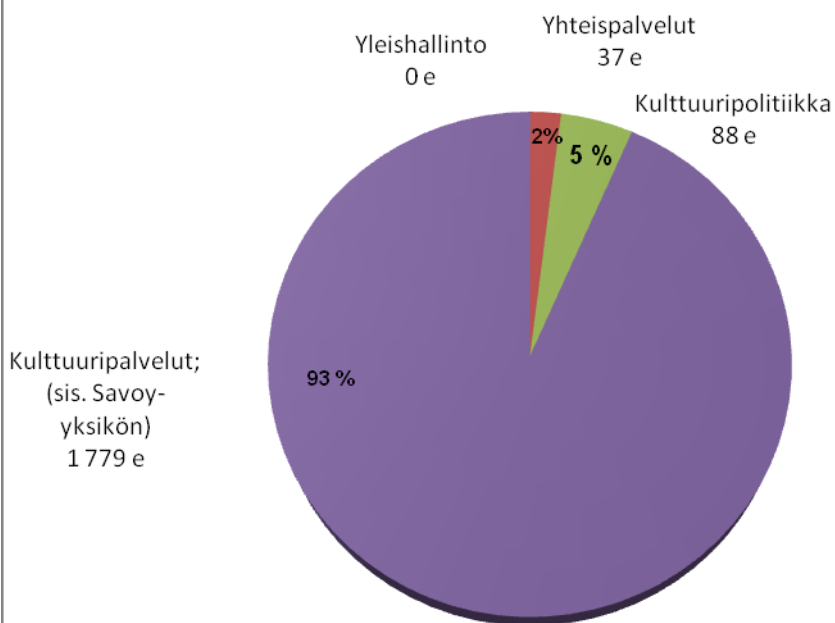
Viraston menojen jakautuminen vuosina 2010–2011	2010	%:a	2011	%:a	Muutos euroa	Muutos %:a
Yleishallinto	781 593	2,6	483 867	1,7	-297 726	-38,1
Kulttuuripalvelut	7 468 020	25,3	7 743 548	26,6	275 528	3,7
Kulttuuripolitiikka	1 853 227	6,3	1 614 208	5,6	-239 019	-12,9
Yhteispalvelut	3 133 087	10,6	3 152 169	10,8	19 082	0,6
Kulttuurikeskus (Talousarviotili 4 17 01 yhteensä)	13 235 927	44,9	12 993 792	44,7	-242 135	-1,8
Savoy-yksikkö	1 437 297	4,9	1 322 315	4,5	-114 982	-8,0
Kulttuurikeskuksen toiminta yhteensä	14 673 224	49,7	14 316 107	49,3	-357 117	-2,4
Avustukset yhteisöille	11 557 531	39,2	11 605 918	39,9	48 387	0,4
Avustukset teatterilain piiriin kuuluville ammattiteattereille	3 264 454	11,1	3 141 382	10,8	-123 072	-3,8
Avustukset yhteensä	14 821 985	50,3	14 747 300	50,7	-74 685	-0,5
Kaikki menot yhteensä:	29 495 209	100,0	29 063 407	100,0	-431 802	-1,5

Viraston tulojen jakautuminen vuosina 2010–2011	2010	%:a	2011	%:a	Muutos euroa	Muutos %:a
Yleishallinto	211 754	11,2	211	0,0	-211 543	-99,9
Kulttuuripalvelut	998 546	52,8	1 253 599	65,8	255 053	25,5
Kulttuuripolitiikka	115 845	6,1	87 801	4,6	-28 044	-24,2
Yhteispalvelut	24 916	1,3	37 260	2,0	12 344	49,5
Kulttuurikeskus (Talousarviotili 4 17 01 yhteensä)	1 351 061	71,4	1 378 871	72,4	27 810	2,1
Savoy-yksikkö	541 207	28,6	525 136	27,6	-16 071	-3,0
Tulot yhteensä:	1 892 268	100,0	1 904 007	100,0	11 739	0,6

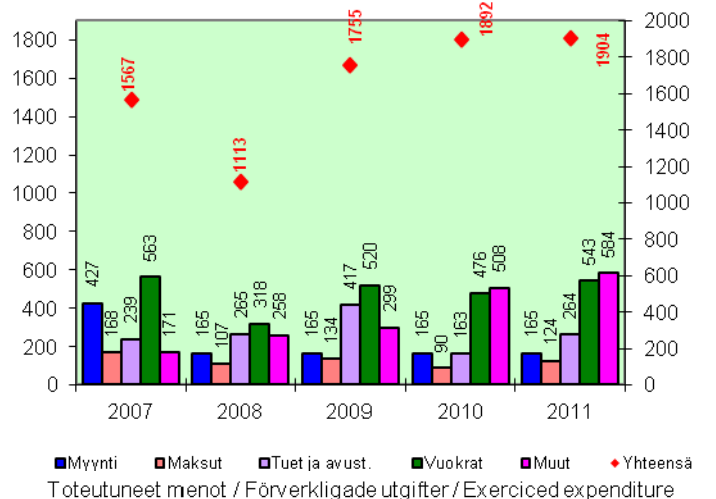
Kulttuurikeskuksen ja Savoy-yksikön käyttömenot vuonna 2011, tuhatta euroa

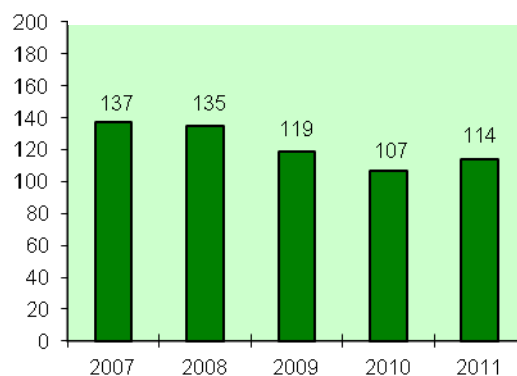
Kulttuurikeskuksen ja Savoy-yksikön käyttötulot vuonna 2011, tuhatta euroa

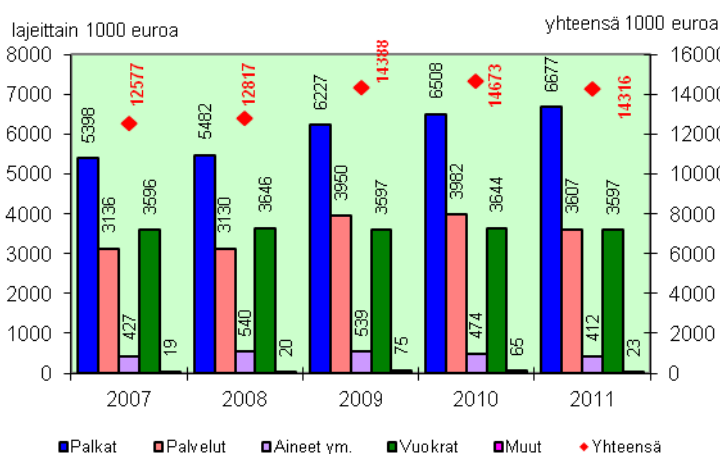
Toteutuneet tulot / Förverkligade inkomster / Exerciced income
lajeittain 1000 euroa yhteensä 1000 euroa

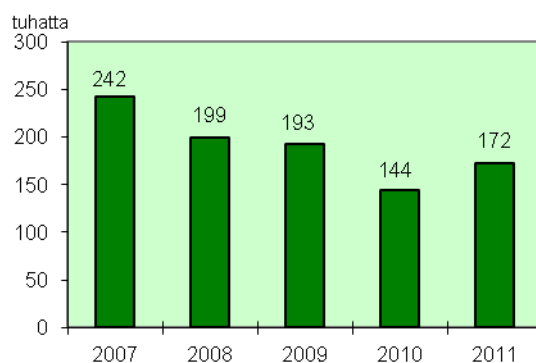
Näyttelyt
Utställningar
Exhibitions

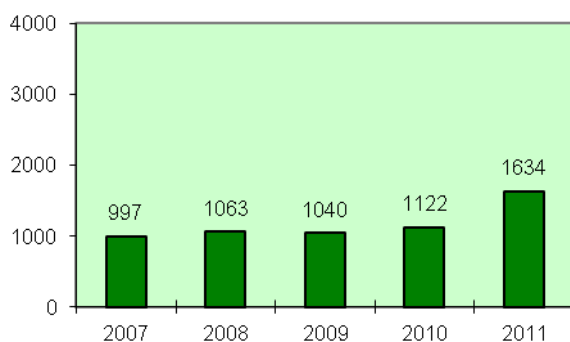
Toteutuneet menot / Förverkligade utgifter / Exerciced expenditure
lajeittain 1000 euroa yhteensä 1000 euroa

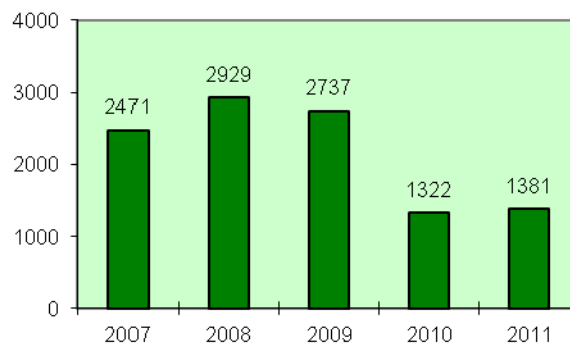
Näyttelyiden kävijämäärät
Antalet besökare i utställningar
Number of visitors at exhibitions

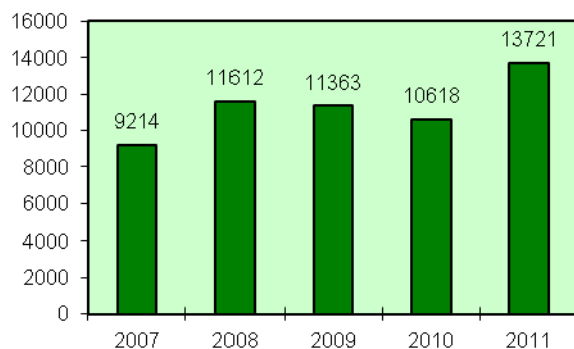
Taidekasvatus / Konstfostran / Art Education
kursien määrä / konstkurser / art courses

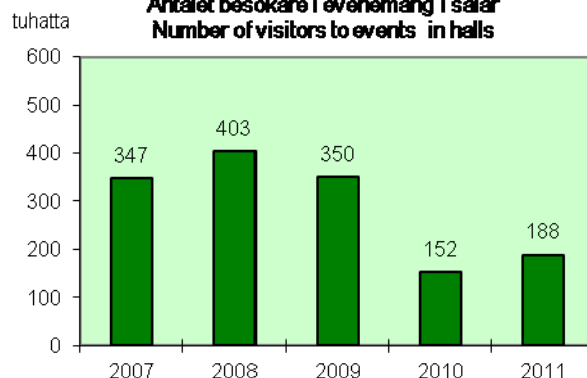
1) Esitysten määrä saleissa
Evenemang i salar
Events in halls

Oppilasmäärät / Antal studenter / Student volume

1) Salien esitysten kävijämäärät
Antalet besökare i evenemang i salar
Number of visitors to events in halls

- 1) Vuoden 2010 alussa seurantaan otettiin mukaan vain kulttuurikeskuksen saleissa olevien esitysten lukumäärät sekä näissä esityksissä kävijöiden määrät.